

Forsvaret

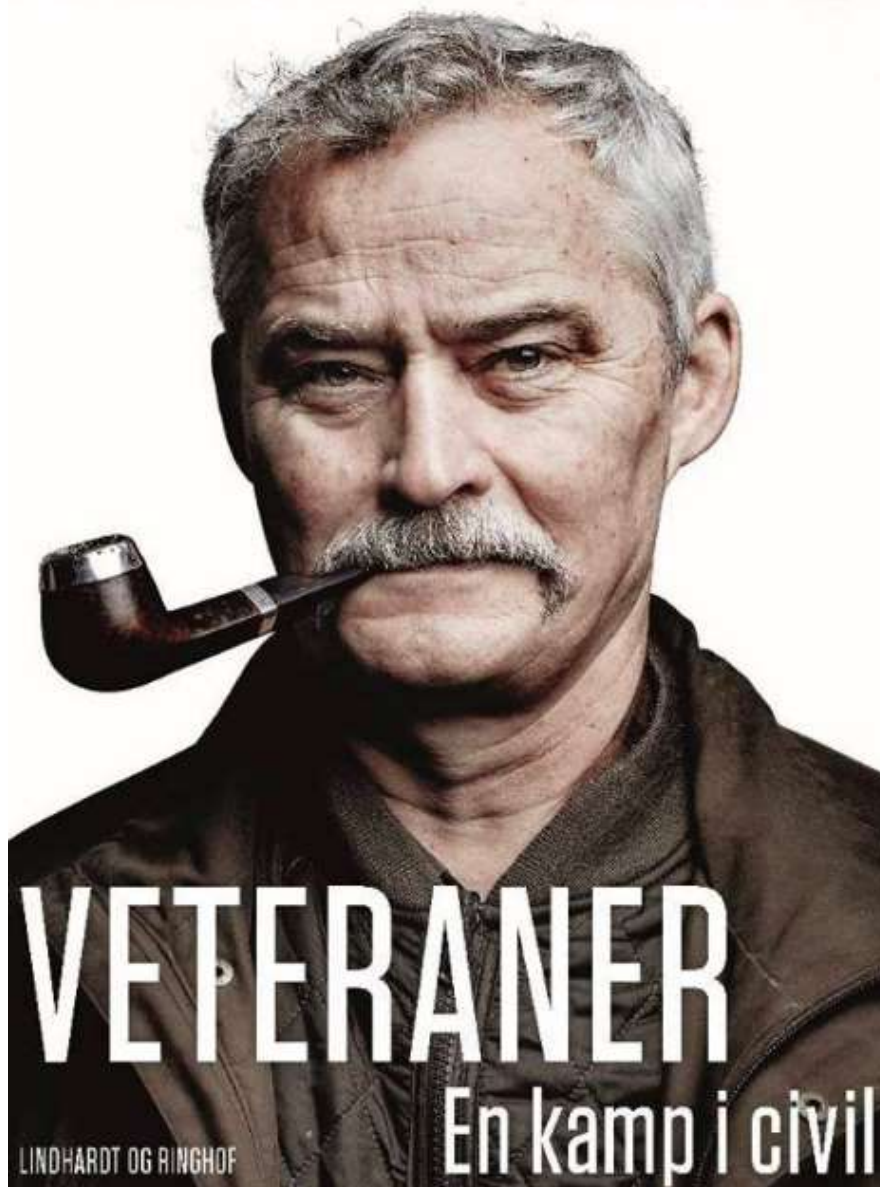

Veteraner – En kamp i civil

(https://krigsvidenskab.dk/application/files/5715/9921/7851/Skaerbillede_2020-09-04_kl_13.10.22.png)

(https://krigsvidenskab.dk/application/files/5715/9921/7851/Skaerbillede_2020-09-04_kl_13.10.22.png)

LARS R. MØLLER

()

Titel: Veteraner – En kamp i civil

Forfatter: Lars R. Møller

Forlag: Lindhardt og Ringhof

År udgivet: 2018

Sider: 206

Vejl. pris: 300,- kr.

Anmelder: Svend Winther

Rating: 4

Lars R. Møller, tidligere oberst i Forsvarskommandoen og kendt forfatter til en række bøger om forsvarspolitik, krigshistorie m.m., har med denne bog skrevet et vigtigt bidrag til debatten om dansk veteranpolitik.

Der er tale om en debatbog om dansk veteranpolitik generelt, og i særdeleshed om behandlingen af danske veteraner med psykiske kampskeer. Forfatteren ønsker især at vise læseren, hvor langsomt systemet var i starten, og hvor dårlig behandlingen var af danske veteraner efter hjemkomsten fra de hårde internationale missioner.

Bogen er delt op i 4 dele: Første del er en indføring i emnet psykiske kampskeer, deres årsager, udtryk og virkning på kort og lang sigt. Anden del er en gennemgang af det danske militære sundhedssystem med henblik på bedre at forstå, hvordan systemet virkede ved veteranernes hjemkomst, før veteranpolitikken blev vedtaget i 2010. Tredje del er en gennemgang af behandlingen af de danske veteraner fra 1990'erne og fremefter fra missionerne startede i Bosnien, Irak og Afghanistan med særligt fokus på veteranerne med psykiske kampskeer. Fjerde del er mest en opgørelse over, hvor langt vi er nået i Danmark, og hvad der mangler. For eksempel: Kommunerne bør i meget højere grad acceptere veteranerne som en særlig behovsgruppe og ikke bare som en almindelig bistandsgruppe. Myndighederne bør desuden igangsætte en revurdering af de erstatningskravsafslag man gav efter det gamle og nu utidssvarende diagnosesystem.

I bogen beskrives det, hvor dårligt Danmark var forberedt på modtagelsen af veteraner, efter at soldaterne havde været udsendt på internationale missioner fra 1990'erne til Balkanområdet, Irak og Afghanistan m.m. Som læser bliver man påvirket af forfatterens stærke harme over, hvor lidt man gjorde ved modtagelsen af veteranerne ved hjemkomsten og den efterfølgende indslusning/støtte i forbindelse med deres tilbagevenden til samfundet. Man bliver i særdeleshed påvirket af, hvor lidt de psykisk belastede veteraner blev støttet.

Undervejs i bogen sammenlignes den danske indsats over for veteraner - med og uden psykiske kampskader - med andre landes indsats på området: UK, Frankrig og USA m.fl., hvilket ikke stiller Danmark i et positivt lys. I al fairness skal det dog siges, at forfatteren også beskriver nogle af de, trods alt, positive resultater af støtten efter 2010 med vedtagelsen af den første Veteranpolitik.

Særligt stærkt er det at læse afsnittet i bogen om veteranernes hjerteskrærende forsøg på at opnå erstatning som krigsskadede over for de danske arbejdsskademyndigheder. Arbejdsskademyndighedernes vilkårlige behandling af de psykiskskadede veteraner fremstår helt grotesk, og vil få de fleste læsere til at harmes. Ikke mindre grotesk er bogens eksempler på en række kommuners tilsvarende dårlige behandling af veteranerne, når disse stod med behov for støtte til bolig og andre ydelser ved hjemkomsten og blev nægtet støtte.

Bogen gør det klart, at det tog alt for lang tid at få en ordentlig veteranpolitik vedtaget og ført ud i praksis. I denne proces blev alt for mange veteraner ikke behandlet ordentligt, og endvidere er der fortsat store mangler i implementeringen af den nye veteran politik fra 2010. Bogen er her en væsentlig påmindelse om, hvad ikke var godt nok, og hvad stadig mangler at blive gjort bedre og hvorhenne indsatsen skal ligge.

Bogen er relevant for alle, der er interesseret i dansk forsvarspolitik. Herunder både tidligere soldater, forsvarlets ledelse og politikere på Christiansborg såvel som i kommuner og regioner.

Forfatterens bestræbelser på at råbe vagt i gevær lykkes rigtig godt, og bogen er et meget stærkt input i veterandebatten. Desværre bærer bogen dog præg af, at der er for meget genbrug fra tidligere

bøger og undersøgelser fra forfatterens egen hånd. Bogen er samtidigt til tider noget rodet i sin form og struktur. Forfatterens stil er ofte meget direkte, hvor han siger, hvad han mener uden omsvøb, hvilket gør bogen ganske forfriskende. Den er fyldt med en række beskrivelser af til tider rystende eksempler på behandlingen af hjemvendte danske soldater, og det gør ondt at læse. Dog hører det med, at det også vises i bogen, at der trods alt er sket en positiv udvikling gennem veteranpolitikken fra 2010, selv om implementeringen halter.

